



Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj

2016/2250(INI)

4.5.2017

MIŠLJENJE

Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj

upućeno Odboru za regionalni razvoj

o promicanju kohezije i razvoja u najudaljenijim regijama EU-a: primjena članka 349. UFEU-a
(2016/2250(INI))

Izjestitelj za mišljenje: Ricardo Serrão Santos

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj poziva Odbor za regionalni razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da se člankom 349. UFEU-a Vijeću omogućuje donošenje posebnih mjera na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom s ciljem prilagodbe određenih odredbi prava i politika Unije posebnim značajkama i ograničenjima tih regija (osobito dodatnim troškovima), koji u prvom redu proizlaze iz njihove udaljenosti, izoliranosti, klime, male površine te njihove gospodarske ovisnosti o ograničenom broju proizvoda;
 - B. budući da je Program za rješavanje problema koji se posebno odnose na udaljenost i otočni položaj (POSEI) ključan instrument za primjenu članka 349. UFEU-a u području poljoprivrede i da učinkovito doprinosi ostvarivanju općih ciljeva zajedničke poljoprivredne politike (ZPP), tj. osiguravanju i održavanju održive proizvodnje hrane, podupiranju uravnoteženog teritorijalnog razvoja i doprinošenju održivom upravljanju prirodnim resursima;
 - C. budući da potpore, prvenstveno u okviru programa POSEI, čine znatan udio u prihodu poljoprivrednika, što upućuje na važnost takvih alata za održivost poljoprivrednih gospodarstava i za osiguravanje prihoda proizvođača;
 - D. budući da postoje brojne sinergije između programa POSEI, politike ruralnog razvoja i nacionalnih potpora u području osposobljavanja, osnivanja gospodarstava mladih poljoprivrednika, ulaganja i potpore za proizvodnju;
 - E. budući da je komplementarnost programa POSEI, državnih potpora i drugih mjera ZPP-a, posebno u okviru jedinstvene zajedničke organizacije tržišta za sektore vina te voća i povrća, velika i da bi je trebalo naglasiti;
 - F. budući da se u poljoprivrednoj proizvodnji u tropskim regijama, a to se u prvom redu odnosi na proizvodnju banana, najudaljenije regije suočavaju s jeftinom konkurencijom koju predstavljaju proizvodi ekološke poljoprivrede iz trećih zemalja, u okviru sustava ekvivalentnosti s Europskom unijom; budući da europski proizvođači u skladu sa zakonodavstvom o ekološkoj proizvodnji koje je na snazi ne mogu razviti takvu proizvodnju;
 - G. budući da veličina tržišta najudaljenijih regija nije dostatna da se potakne poduzeća da predaju zahtjeve za stavljanje na tržište proizvoda za uništavanje nametnika i drugih štetnih organizama;
1. naglašava važnost presude Suda Europske unije od 15. prosinca 2015., kojom je članak 349. UFEU-a utvrđen kao primjerena pravna osnova za donošenje i izmjenu zakonodavnih mjera Unije, čime se potvrđuje poseban status najudaljenijih regija te potreba da se donesu konkretne i različite mjere u odnosu na sve politike Unije, čiji je cilj ublažiti strukturalna, ciklička te trajna ili privremena ograničenja tih regija i na taj način njihovim gospodarstvima omogućiti da se pod jednakim uvjetima natječu s ostalim dijelovima Unije;

2. naglašava da se poljoprivredne djelatnosti moraju podržati na razini Unije kako bi se revitalizirala gospodarstva najudaljenijih regija i otvorila nova radna mjesta, a istovremeno održala gospodarska i socijalna kohezija te korištenje zemljišta u tim regijama, kao i zaštitili okoliš, biološka raznolikost te ekološke i kulturne vrijednosti; ipak, primjećuje da su tradicionalni izvozni sektori (npr. banane i šećer u nekim najudaljenijim regijama i mlijeko i meso na Azorima) uglavnom dobro poduprti, dok sektori usmjereni na diversifikaciju, kao što su to npr. uzgoj voća, povrća i životinja, zaostaju unatoč svojim potencijalima;
3. ističe doprinos programa POSEI razvoju, diversifikaciji i očuvanju poljoprivredne proizvodnje u najudaljenijim regijama; podsjeća na to da prema izvješću Komisije o provedbi programa POSEI, objavljenom 15. prosinca 2016., taj program doprinosi ostvarivanju ciljeva ZPP-a te da kapacitet sadašnjih mjera i instrumenata ZPP-a za zadovoljavanje posebnih potreba najudaljenijih regija nije dokazan; podupire zaključak tog izvješća u kojem se poziva na jačanje početne konfiguracije programa POSEI s naglaskom na posebnim potporama za prijevoz putnika i robe kako bi se izbjegao rizik od napuštanja poljoprivredne proizvodnje, a time i negativni učinci na zapošljavanje, okoliš i teritorijalnu dimenziju najudaljenijih regija;
4. ustraje u tome da se razmotri uspostava posebnog programa POSEI za potporu prijevozu između pojedinih otoka ili između otoka i kontinenta s obzirom na to da je dvostruka izoliranost glavna prepreka razvoju;
5. naglašava da je u okviru programa POSEI važna fleksibilnost za države članice pri definiranju njihovih programa, ali poziva i na jasnije strategije kojima se, s jedne strane, uzimaju u obzir posebne potrebe država članica i koje su, s druge strane, usklađene sa sveobuhvatnim ciljevima EU-a;
6. ističe da su programi ruralnog razvoja i POSEI ključni alati za pravovremeno pružanje odgovora na sve ozbiljnije i nepredvidljivije ekonomske, socijalne i teritorijalne izazove i da, u skladu s načelom supsidijarnosti, predstavnička tijela regija moraju i dalje predstavljati i definirati te programe te njima upravljati;
7. potvrđuje da istek sustava mliječnih kvota u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda, gubitak poslovnih prilika zbog ruskog embarga, sve veća nestabilnost cijena, nagli pad stope rasta Kine i sadašnja kriza dovode u pitanje održivost proizvodnje mlijeka na Azorima, na kojima ona predstavlja jedan od glavnih zamašnjaka socioekonomske dobrobiti u regiji; stoga naglašava potrebu za izvanrednim mjerama kojima će se podržati i razviti sektor i koje će biti popraćene odgovarajućim sredstvima kako bi se doprinijelo nastavku proizvodnje mlijeka na Azorima te kako bi se ublažile posljedice deregulacije, ograničenja i prepreke koje proizlaze iz promjena na tržištu, kao i poteškoće u stavljanju proizvoda na tržište;
8. smatra da bi Komisija i države članice u tim regijama trebale primijeniti programe POSEI za jačanje potpore u području izravnih plaćanja i tržišnih mjera, uz dodatne mjere za ruralni razvoj;
9. poziva na hitnu uspostavu mehanizama koji će omogućiti zaštitu prava na proizvodnju u odgovarajućim najudaljenijim regijama;

10. upozorava na mogući negativni učinak sporazumâ o slobodnoj trgovini na tradicionalne proizvode najudaljenijih regija (među ostalim na mlijeko i mliječne proizvode, meso, breskve, šećer, banane i rum) te primjećuje da su, s obzirom na to da EU postupno ukida brojne mjere zaštite tržišta koje se odnose na poljoprivredne i prehrambene proizvode i da je potpisao brojne sporazume o povlaštenom pristupu sa zemljama u razvoju, prednosti oslobođenja od carinskih pristojbi sve manje; poziva Komisiju da ispuni preuzetu obvezu koja proizlazi iz Uredbe o programu POSEI, prouči učinke trgovinskih pregovora na pitanja koja su važna za najudaljenije regije i te regije uključi u pregovaračke procese te ih o njima obavještava; u tom kontekstu ponavlja važnost mjera potpore za sektor mlijeka i mliječnih proizvoda, banana i šećera; ponavlja da je važno predvidjeti transparentne mjere praćenja i učinkovite te lako primjenjive zaštitne klauzule; ponavlja da je iz trgovinskih pregovora potrebno isključiti posebne šećere te poziva da se za mlijeko i mliječne proizvode iz najudaljenijih regija uvedu trgovinske zaštitne klauzule;
11. smatra da bi programu POSEI u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (VFF) trebalo dodijeliti veću financijsku omotnicu kako bi se riješio problem tržišne krize te poziva Komisiju da prilikom aktiviranja izvanrednih mjera za rješavanje takvih kriza i promicanje određenih aktivnosti odnosno financiranje najudaljenijih regija, posebno tržišnih kriza u njihovim tradicionalnim sektorima, uključujući mlijeko i mliječne proizvode, rajčice, stoku i govedinu, u obzir uzme članak 349. UFEU-a;
12. poziva Europski opservatorij za tržište mlijeka da najudaljenije regije na autonomnoj i neovisnoj osnovi uključi u svoju evaluaciju tržišnih cijena za mlijeko i mliječne proizvode te da zajedno s Komisijom, organizacijama proizvođača i predmetnom državom članicom jasno definira kriterije krize u tom sektoru u predmetnim regijama;
13. potiče Komisiju da provodi redovite analize tržišta najudaljenijih regija na koje utječu trgovinski sporazumi i da se savjetuje s nacionalnim i regionalnim tijelima te proizvođačima u predmetnim najudaljenijim regijama te da odluči o odgovarajućim mjerama potpore, uključujući financijsku naknadu, u slučaju da zbog dodjele trgovinskih koncesija trećim zemljama dođe do ozbiljnog pogoršanja situacije na tržištima ili položaja proizvođača ili da je takav razvoj događaja vjerojatan;
14. ističe da se godišnje stope izvršenja programa POSEI redovito kreću oko 100 % i da su proračunska sredstva dodijeljena mnogima od tih mjera očito nedovoljna da bi se pokrile potrebe poljoprivrednog sektora u tim regijama;
15. smatra da je potrebno povećati proračunska sredstva programa POSEI kako bi se pružila veća potpora mjerama za diversifikaciju poljoprivredne proizvodnje i proizvodnji na malo, npr. proizvoda od kozjeg i ovčjeg mlijeka, meda, cvijeća, šećerne repe, čaja, ananasa, marakuje (pasiflora) i drugih;
16. inzistira na tome da se program POSEI ojača i da mu se dodijele odgovarajuća financijska sredstva u okviru pregovora o budućem višegodišnjem financijskom okviru te da se ni u kojem slučaju ne pristane na smanjenje trenutne financijske omotnice;
17. naglašava ulogu programa kvalitete EU-a, a posebno programa zemljopisnih oznaka (zaštićena oznaka izvornosti i zaštićena oznaka zemljopisnog porijekla) te mogućnosti koje se njima daju na nacionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini; skreće pozornost na ulogu koju programi oznaka imaju u osiguravanju i održavanju sredstava za život te

razvoju i zadržavanju radne snage ne samo u najudaljenijim regijama nego i u planinskim regijama i onima s težim uvjetima gospodarenja; stoga poziva na ciljane sredstava za programe EU-a kojima se potiču proizvodi zaštićeni zemljopisnim oznakama;

18. traži od Europske komisije da predloži mjere za prilagodbu važećih europskih zakonodavstava u okviru primjene članka 349. UFEU-a kako bi se u sklopu proizvodnje u tropskim regijama EU-a omogućio razvoj sektora ekološkog uzgoja;
19. poziva Komisiju da pregovara o učinkovitim i operativnim zaštitnim klauzulama i mehanizmima stabilizacije za banane te da ih učinkovito primjenjuje;
20. ističe golemu važnost proizvodnje banana u socio-ekonomskim strukturama najudaljenijih regija te stoga podržava povećanje potpore za proizvođače;
21. imajući u vidu da su nedostatak zemljišta i teškoće s njegovom konsolidacijom prepreka započinjanju poljoprivredne djelatnosti u najudaljenijim regijama, poziva Komisiju da podupre programe prijevremenog odlaska u mirovinu popraćene poticajima za početak bavljenja poljoprivredom namijenjenima za mlade poljoprivrednike;
22. naglašava da pomaci u znanju i tehnološkom napretku, ekološka proizvodnja i ekološki prihvatljive mjere unapređuju održive poljoprivredne prakse i na taj način rješavaju socio-ekonomske probleme, potičući konkurentnost unutar jedinstvenog tržišta i jačajući tradicionalne poljoprivredne djelatnosti najudaljenijih regija;
23. ističe da se diferencijacijom i specijalizacijom proizvoda može dodatno potaći i poduprijeti domaća proizvodnja, prerada i stavljanje na tržište prehrambenih proizvoda i na taj način smanjiti postojeće razlike između najudaljenijih regija i drugih regija EU-a;
24. izražava žaljenje što ovo izvješće nije popraćeno mišljenjem Odbora za ribarstvo s obzirom na to da su poljoprivreda i ribarstvo dio primarnog sektora tih regija te imajući u vidu i važnost mora i morskih resursa za promicanje kohezije i razvoja najudaljenijih regija te primjenu članka 349. UFEU-a; u tom smislu traži od Komisije da poštuje članak 349. UFEU-a i u sektoru ribarstva, i to ponovnom uspostavom cjelovitog i autonomnog programa POSEI za ribarstvo koji je ukinut u okviru reforme trenutnog Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR);
25. ističe da velika udaljenost najudaljenijih regija od tržišta robom široke potrošnje čini nužnim dvostruko skladištenje zbog načina organizacije moderne logistike; stoga poziva Komisiju da u okviru propisa o ulaganjima u te regije razmotri dopuštenost skladištenja izvan teritorija najudaljenijih regija;
26. ističe važnost programa ruralnog razvoja najudaljenijih regija, prvenstveno zbog toga što dopunjuju izravne potpore i što doprinose provedbi smjernica koje je utvrdila Europska unija koje su sljedeće: (1) promicanje društvene uključenosti, suzbijanja siromaštva i gospodarskog razvoja u ruralnim područjima; (2) promicanje organizacije prehrambenih mreža, dobrobiti životinja i upravljanja rizicima u poljoprivredi; (3) poticanje prenošenja znanja i inovativnosti u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima; (4) jačanje održivosti i konkurentnosti svih oblika poljoprivrede i poticanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija te održivog upravljanja šumama; i (5) promicanje učinkovite uporabe resursa te poticanje prijelaza na gospodarstvo s niskom razinom ugljika otporno

na klimatske promjene u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	3.5.2017
Rezultat konačnog glasovanja	+: 35 -: 4 0: 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Richard Ashworth, José Bové, Daniel Buda, Nicola Caputo, Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Albert Deß, Diane Dodds, Jørn Dohrmann, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Edouard Ferrand, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Martin Häusling, Anja Hazekamp, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Mairead McGuinness, Nuno Melo, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Marijana Petir, Laurențiu Rebega, Bronis Ropé, Maria Lidia Senra Rodríguez, Ricardo Serrão Santos, Czesław Adam Siekierski, Tibor Szanyi, Marc Tarabella
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Franc Bogovič, Stefan Eck
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	James Carver

KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U ODBORU ČIJE SE MIŠLJENJE TRAŽI

35	+
ALDE	Ulrike Müller
ECR	Richard Ashworth, Jørn Dohrmann, Beata Gosiewska, Zbigniew Kuźmiuk, James Nicholson
ENF	Edouard Ferrand, Philippe Loiseau, Laurențiu Rebeca
GUE/NGL	Luke Ming Flanagan, Maria Lidia Senra Rodríguez
NI	Diane Dodds
PPE	Daniel Buda, Michel Dantin, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Esther Herranz García, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Mairead McGuinness, Nuno Melo, Marijana Petir, Czesław Adam Siekierski
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Nicola Caputo, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Viorica Dăncilă, Maria Noichl, Ricardo Serrão Santos, Tibor Szanyi, Marc Tarabella

4	-
ALDE	Jan Huitema
EFDD	James Carver
GUE/NGL	Stefan Eck, Anja Hazekamp

3	0
Verts/ALE	José Bové, Martin Häusling, Bronis Ropé

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani